

JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

UOHSX00EDRT5

Spisová značka: ÚOHS-O0003/2021/OS
Číslo jednací: ÚOHS-03424/2021/852/PKš

Brno: 28.01.2021

Vážený pane předsedo,

dovolte mi, abych se na Vás obrátil ve věci návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jenž byl schválen v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky ve 3. čtení dne 20. 1. 2021 na její 79. schůzi jako sněmovní tisk č. 502 (dále též „**návrh zákona**“). Při schvalování návrhu zákona byly přijaty i pozměňující návrhy, které zavádí tzv. kvóty na české potraviny.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „**Úřad**“) jako orgán dohledu nad fungováním hospodářské soutěže se k přijetí návrhu zákona vyjadřoval již v minulosti z hlediska problematiky hospodářské soutěže, neboť je přesvědčen, že v případě přijetí návrhu zákona v této podobě může dojít k zásadnímu narušení soutěžního prostředí nejen v České republice, ale také v Evropské unii.

Z judikatury Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že **jakékoliv omezování v podobě ochrany lokálních výrobců či prodejců zboží je hrubým porušením Smlouvy o fungování Evropské unie, a to článku 34 Smlouvy o fungování Evropské unie**, který chrání volný pohyb zboží jako jednu z jejích čtyř základních hodnot. Platí, že zboží, které bylo vyrobené v členském státě v souladu s normami tohoto státu, a které se legálně obchoduje na trhu v tomto státě, musí mít přístup na trhy všech ostatních členských států bez jakýchkoliv omezení.

Pokusy o omezení této svobody jsou konstantně odsuzovány judikaturou Soudního dvora Evropské Unie. Prvním významným případem, ve kterém se k dané problematice Soudní dvůr vyslovil, byl případ Irska. Irská kampaň *Buy Irish* povzbuzovala Iry, aby nakupovali přednostně irské výrobky, přičemž irská vláda v porovnání se schváleným návrhem zákona, zavádějícím povinný podíl lokálních potravin, pouze danou kampaň podpořila, a přesto již toto opatření bylo Soudním dvorem v roce 1982 odmítnuto jako rozporné s pravidly evropského trhu. Dalších obdobných

případů snah o omezení volného pohybu zboží je v evropské judikatuře mnoho,¹ ani jeden však nebyl Soudním dvorem aprobován. V případě přijetí návrhu zákona by tak České republice hrozila žaloba za strany Evropské komise a dá se předpokládat vzhledem ke konstantní judikatuře Soudního dvora Evropské Unie, že by toto jednání bylo prohlášeno jako hrubě porušující Smlouvu o fungování Evropské unie. Důsledkem přijetí návrhu zákona by mohly být nejen značné finanční sankce ze strany Evropské komise, ale potenciálně i následná odvetná opatření jiných států, která by se mohla nepříznivě dotknout právě domácích producentů, a to nejen v oblasti zemědělství a potravinářství.

Navíc předkládaný návrh zákona konkrétně ve svém § 9b odst. 3 ukládá povinnost provozovateli potravinářského podniku provozující maloobchod, aby určitý podíl² vybraných základních potravin z krátkého dodavatelského řetězce³ prodal konečným spotřebitelům. Taková formulace ohledně povinnosti prodeje je nejen nelogická, ale také vnitřně rozporná, protože ukládá provozovateli potravinářského podniku provozující maloobchod povinnost prodeje, nikoliv pouze nabídky, což je požadavek v praxi neaplikovatelný.

Dále je třeba uvést, že návrh zákona svěřuje Úřadu pravomoc dohledu nad dodržováním výše uvedené povinnosti, která nejen koncepčně nezapadá do oblastí, nad jejichž dodržováním Úřad provádí dozor, ale především je svým charakterem jednoznačně protisoutěžní. Bylo by proto skutečně paradoxní, aby právě Úřad vykonával dozor nad takovouto povinností, která zcela popírá smysl a účel jeho vlastní existence. Úřad navíc aktuálně nemá personální ani finanční zdroje, aby danou agendu zajišťoval. Pro doplnění uvádím, že kompetence stran zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který má být návrhem zákona novelizován, jsou nyní svěřeny mj. Státní zemědělské a potravinářské inspekci.

Vážený pane předsedo,

i s ohledem na současnou ekonomickou krizi způsobenou pandemií koronaviru SARS-CoV-2, se na Vás obracím se zdvořilou žádostí o reflexi tohoto stanoviska při projednávání návrhu zákona v Senátu parlamentu České republiky. Byť tento návrh zdánlivě evokuje podporu českým zemědělci, ve skutečnosti v případě svého přijetí může vést k rozvratu českého maloobchodního trhu.⁴ Následkem přijetí těchto návrhů by bylo omezení dostupnosti a pestrosti nabídky a růst cen potravin pro české spotřebitele, kteří si v mnoha případech v nynější době nemohou dovolit utrácet za potraviny více peněz. Rovněž z hlediska hospodaření státu je třeba případné schválení

¹ Viz např. případy u Soudního dvora Evropské unie 207/83 Komise v. Spojené království, C-325/00 Komise v. Německo, C-470/03 A.G.M.-COS.MET Srl v Suomen valtio and Tarmo Lehtinen, C-227/06 Komise v. Belgie, C-400/19 Komise v. Maďarsko, aj. O zavedení národních kvót se v minulosti pokusily i Rumunsko a Bulharsko.

² Minimálně 55 % v kalendářním roce 2022, minimálně 58 % v kalendářním roce 2023, minimálně 61 % v kalendářním roce 2024, minimálně 64 % v kalendářním roce 2025, minimálně 67 % v kalendářním roce 2026, minimálně 70 % v kalendářním roce 2027, minimálně 73 % v kalendářním roce 2028 a následujících letech.

³ Uvedených v příloze č. 1 návrhu.

⁴ Více k problematice vlivu úspor z rozsahu na reálnou ekonomiku např. viz tzv. nová teorie obchodu, za kterou získal v roce 2008 profesor ekonomie na Princetonské univerzitě Paul Robin Krugman Nobelovu cenu za ekonomii.

návrhu zákona vzhledem k reálné hrozbě sankcí ze strany Evropské unie považovat za nevhodné a nezodpovědné.

Závěrem tedy shrnuji, že navrhovanou právní úpravu považuji za hluboce rozpornou se základními hodnotami volného unijního trhu a protisoutěžní. Proto si na Vás dovoluji zdvořile apelovat tímto dopisem a Vaším prostřednictvím i na Senát Parlamentu České republiky, aby zmíněné nedostatky návrhu zákona odstranil. Pevně věřím, že se podaří návrh zákona upravit takovým způsobem, aby jím nebyl narušován volný pohyb zboží a oslabována hospodářská soutěž v rámci Evropské Unie, a v České republice tak i nadále zůstalo zachováno zdravé soutěžní prostředí, ve prospěch všech spotřebitelů i soutěžitelů.

V hluboké úctě

JUDr. PhDr. Petr
Mlsna, Ph.D.

Digitální podpis:
29.01.2021
09:13

JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.

Vážený pan

RNDr. Miloš Vystrčil

předseda Senátu Parlamentu České republiky

Senát Parlamentu České republiky

Valdštejnské náměstí 17/4

118 01 Praha 1